

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: HAMINA	Muinaisjäännösrekisteritunnus:		
Nimi: Savilahdenvuori 6	Ajoitus: historiallinen aika		
Kohteen tyyppi: kivirakenteet/kulkuväylät	Tyypin tarkenne: rajamerkit/merimerkit		
Kohteen laajuus: 2,4x0,2 m	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: maastohavainnot.			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i>			
☒	kiinteä muinaisjäännös		
	mahdollinen muinaisjäännös		
	muu kulttuuriperintökohde		
	löytöpaikka		
	luonnonmuodostuma		
	muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: kohde sijaitsee n. 5 km Haminan luterilaisesta kirkosta suuntaan SW.			
Sijaintikuvaus: kohde sijaitsee Savilahdenvuoren kaakkoispuolella, pienellä kallionyppylällä. Kohteesta noin 500 m länteen sijaitsee etelästä Ruskiosniemestä koilliseen Ruokosuolle vievä paikallistie. Haminan Hillonlahti sijaitsee kohteesta 200 m:n päässä etelässä.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6711020	E: 507672	Korkeus m mpy: n. 7,5
Koordinaattien tarkenne: keskikoordinaatti (\pm 3 m).			
Peruskartta: PK 3042 01 SUMMA			
Rekisterikylä (jos tarpeen): -		Kiinteistötunnus (jos tarpeen): 75-406-2-322	
Tarkastaja: Marita Kykyri		Tarkastusaika: 4.10.2016	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: ei aiempia tietoja.
Aiemmat löydöt: ei aiempia löytöjä.
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä.
Tarkastusolosuhteet: hyvät.

Liitteet: karttaliite ja kaksi kuvaliitettä, joissa yhteensä 3 kuvaa.
Muuta: Oppaana toimi kohteesta Kymenlaakson museoon ilmoittanut Lasse Virtanen. Tarkastukseen osallistui myös tutkija Kirsi Toivonen Kymenlaakson museosta.

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: Lasse Virtasen ilmoitus kohteesta.
Ympäristö ja maasto: kohde sijaitsee Savilahdenvuoren alueella, sen kaakkoispuolella sijaitsevalla matalalla ja pienialaisella kallionyppylällä. Alue on sekametsää, joka kasvaa mäntyä, kuusta ja nuorta koivua. Kivikkoinen kallioalue on voimakkaan sammaloitunut ja jäkälöitynyt. Aluskasvillisuus koostuu sammalesta, jäkälästä sekä ruohosta.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: tarkastettu kohde, joka on todennäköisesti vanhaan rajapyykkiin liittyvä, koostuu kahdesta kallioon hakatusta/poratusta pystyseinäisestä reiästä. Reiät sijaitsevat kallionyppylän laella 2,4 m:n etäisyydellä toisistaan suunnassa NNE-SSW. Eteläinen reikä on alaspäin kapeneva, halkaisijaltaan 20 cm ja syvyydeltään ainakin 30 cm. Pohjoinen reikä on halkaisijaltaan 20 cm:n levyinen ja syvyydeltään 36 cm. Alaosastaan se on pallomaisesti levenevä. Koska molemmat reiät olivat täyttyneet karikkeella ja orgaanisella jätteellä, on yllä mainitut syvyydet vain suuntaa antavia. Molemmat kalliopintaan tehdyt reiät olivat sammal- ja jäkälämättään peittämiä, jotka poistettiin kalliossa olleiden reikien alueelta tarkastuksen yhteydessä.
Muuta tietoa: Vuoden 1968 peruskartalla (PK 304201 SUMMA) kulkee tonttien 2 ⁹³ ja 1 ¹⁰⁰ välinen, N-S-suuntainen kiinteistöraja välittömästi kallionyppylän E-puolella. On mahdollista, että kallioon tehdyt reiät liittyvät rajalinjan merkitsemiseen, mutta varmuutta tästä ei ole. Peruskartta-aineiston perusteella vaikuttaisivat alueen tonttirajat kulkevan ja niiden kulmapaikat sijaitsevan useassa kohden alueen pienillä kallionyppylöillä. Reikien funktiota ei ollut tarkastuksen yhteydessä mahdollista varmuudella selvittää, mutta reiät ovat kuitenkin selvästikin ihmisen tekemiä, ei luonnon aikaansaannosta. Voi myös olla, että rei'illä on yhteys etelässä sijaitsevan 1900-luvun Hillonlahden satama- ja teollisuusalueen suunnitteluun ja rakentamiseen. Yksi esille tuotu selitys kallion rei'ille on niiden liittyminen paikalla aikoinaan sijainneeseen meri- tai väylämerkkirakennelmaan. Reikäparin lisäksi ei kalliolta kuitenkaan löydetty muita rakennejäänöksiä, jotka tukisivat arviota. Toisaalta, voisi olettaa, että jos alueella olisi sijainnut meri- tai väylämerkki, se olisi pystytetty näkyvyytensä vuoksi maaston korkeimmalla kohdalla, reiällisen kallionyppylän W-puolella.

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: Hyvä.
Hoidon tarve: Sammal- ja jäkäläkasvusto tulee peittämään jatkossa kalliossa sijaitsevat reiät, minkä vuoksi ne tulevat katoamaan aluskasvillisuuden alle, jollei kalliopintaa puhdisteta.
Ehdotus suoja-alueeksi (miehellään kartalla rajauksena esitettyinä): -
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: Alueeseen liittyy asemakaavan muutos (Hamina, Summan paperitehtaan alue. Museovirasto lausunto (luonnos) 31.8.2015. MV/161/05.02.00/2015).
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): -

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Marita Kykyri, Kymenlaakson museo, Tornatorintie 99B, 48100 Kotka. Gsm 040-7162322.
Muut tiedot: -
Lähilöydöt: Noin 200 m:n päässä kohteesta lounaaseen sijaitsee mj-rekisterin kohde Hamina, Savilahdenvuori 3 (1000027459) kiviröykkiö, sekä 300 m:n päässä samaan suuntaan kohde Hamina Savilahdenvuori 4 (1000028821) mahdollinen hautaröykkiö.
Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): Lasse Virtanen (gsm 050-5328633).

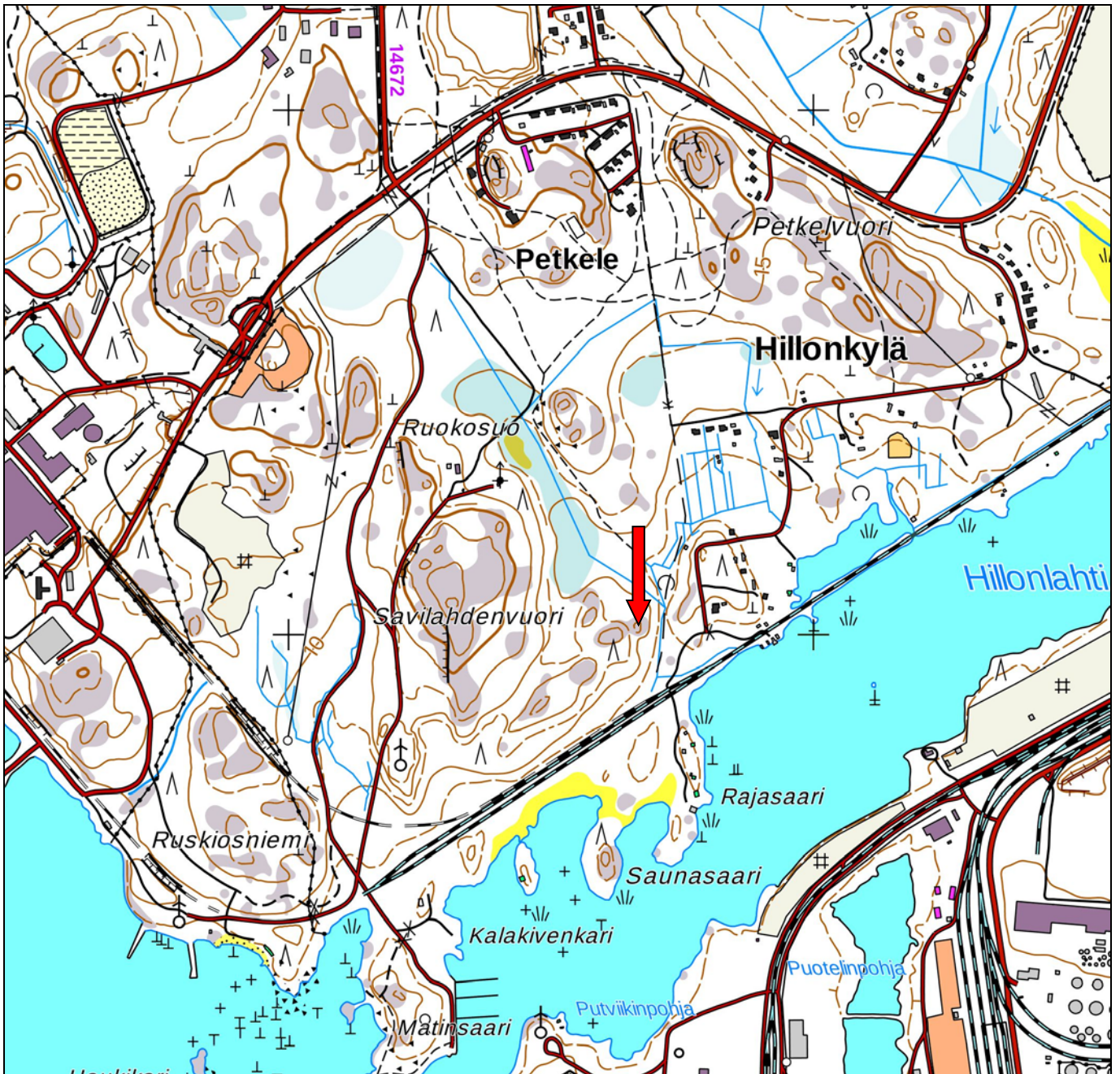
6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: 15.2.2017 Kotkassa

Allekirjoitus:

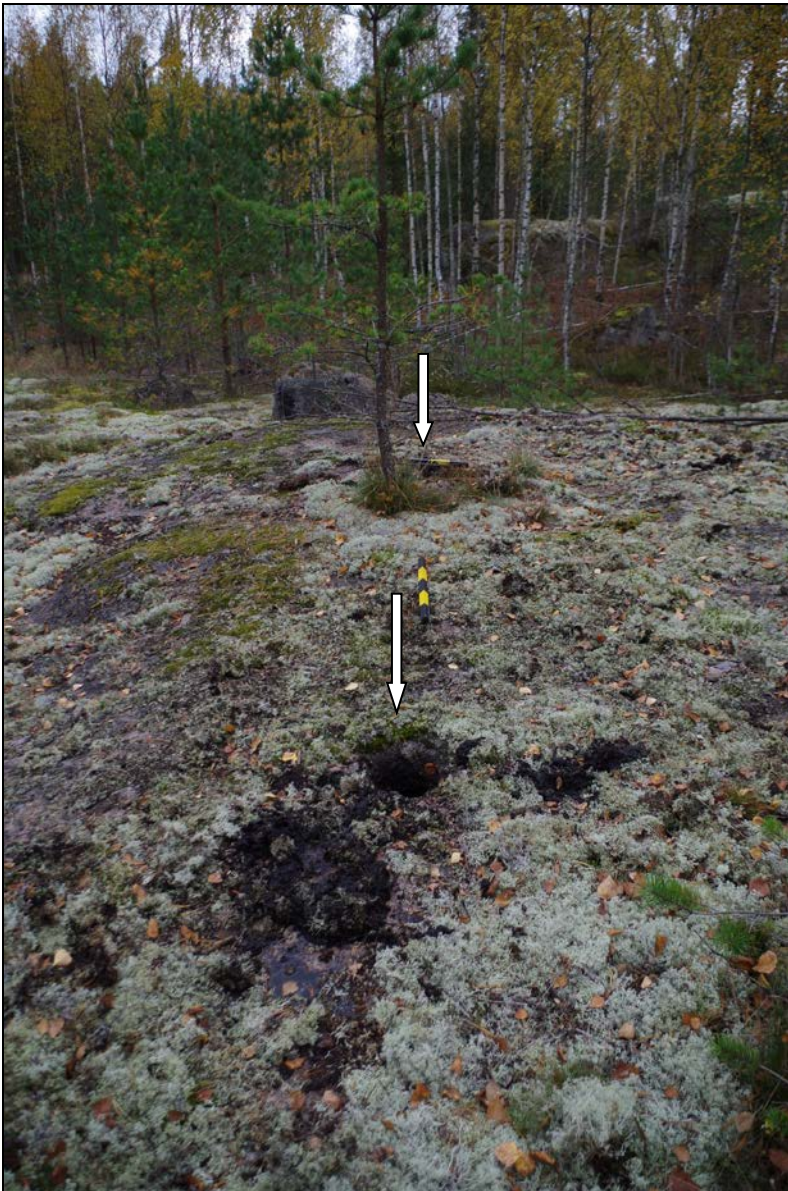
Marita Kykyri

LIITE: karttaote/karttaotteet:

Kartta 1: Kohteen sijainti merkittynä punaisella nuolella. Ote maastokartasta L5122. Maanmittauslaitos.

LIITE: kuvat:

Kuva 1: Kallioon tehtyjen reikien sijainti maastossa. N.
Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 2: Pohjoinen reikä. Lähikuva. N. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 3: Lasse Virtanen ja Kirsi Toivonen kallionyppylän pintaa tutkimassa. Tarkastuksen yhteydessä löytyneiden reikien sijainti on merkitty kuvaa nuolilla. NW. Kuva: KyM/M. Kykyri.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyypin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
 - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitetavissa.
 - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
 - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohdeita ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
 - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
 - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihmisen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteen) ja luolat.
 - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
 - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittämiseksi
 - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.